

Patientinformation

Tarmfickor/Divertikulos

Vad är tarmfickor?

Tarmfickor (divertiklar) är små, oftast ärtstora, utbuktningar i tjocktarmsväggen. De flesta fickor bildas i nedre delen av tjocktarmen men de kan finnas i större delen av tjocktarmen. Tarmfickor är vanliga, särskilt bland äldre. I 40-årsåldern har ca 10 % tarmfickor, över 60 års ålder förekommer de hos nästan varannan individ.

Vad orsakar tarmfickor

Orsaken till bildning av tarmfickor är vanligtvis trög avföring/förstoppning vilket leder till ett högt tryck framför allt i nedre delen av tjocktarmen. Tarmslemhinnan kan då tryckas ut genom de små öppningar som finns i tarmväggens muskellager där blodkärl passerar in till slemhinnan.

Symtom

De flesta som har tarmfickor har inga symtom från dem och många känner inte ens till att de har dem. I vissa fall kan de ge återkommande lättare ömhet, vanligtvis nedtill till vänster i buken. Många som har kända tarmfickor har en förstoppningsproblematik som oftare förklarar tarmbesvär än förekomsten av tarmfickor. När tarmfickor ger symtom orsakas dessa vanligtvis av en komplikation såsom inflammation eller blödning.

Inflammation (divertikulit)

Även om fickor finns utspridda över en större del av tjocktarmen är det nästan alltid i nedre, vänstra delen av tjocktarmen som inflammationer uppträder. Detta beror på att tarminnehållet här har en fastare konsistens samtidigt som denna del av tarmen är smalare, vilket leder till ett högre tryck här jämfört med högra eller centrala delarna av tjocktarmen.

En inflammation ger upphov till akuta buksmärter, vanligtvis lokaliserade nedtill vänster i buken, feber och illamående. Man har ibland liknat besvären vid "vänstersidig blindtarmsinflammation". Svårighetsgraden av en sådan inflammation är högst varierande från lindriga och snabbt övergående besvär som inte ens kräver behandling mer än vila och koständring, ibland med varansamling i tarmväggen, som kräver sjukhusvård och i enstaka fall operation.

Blödning

Ibland kan tarmfickor orsaka tarmblödning med passage av oftast färskt rött blod. Dessa blödningar är sällan stora och upphör oftast spontant.

Hur diagnostiseras tarmfickor?

Tarmfickor ses vanligtvis vid tjocktarmsröntgen. Alternativ metod för undersökning av tjocktarmen är s k koloskopi, dvs en undersökning där tarmen undersöks med en böjlig slang försedd med videokamera i änden, som förs in via ändtarmen.

Behandling

I de flesta fall behandlas en tarminflammation orsakad av tarmfickor med fasta, dropp och antibiotika på sjukhus. De allra flesta blir snabbt bättre på insatt behandling och kan skrivas ut efter några dygn.

Om man blöder från tarmen är det viktigt att ta reda på var det kommer ifrån. Utredningen efter tarmlödning syftar framförallt till att utesluta annan orsak till blödningen än divertiklarna, såsom tumör i mag-tarmkanalen.

Det är ovanligt att man blir opererad på av fickor på tarmen. Det kan t ex bli aktuellt om man har mycket besvär med upprepade inflammationer. Täta och många inflammationer kan leda till att tarmen blir trång eller i sällsynta fall till bristning av tarmen. I dessa fall krävs operation.

Kostråd vid divertikulit

Dropp kan behövas om tarmvila ordineras av ansvarig läkare.

Förbättring förväntas inom 2-3 dagar.

Välj vid hemgång:

- Mjuk, finfördelad och kokt mat.
- Probiotika (t ex *Proviva*®, *Acidofilus*) kan prövas då det finns vissa rön om att det kan ha en tarmreglerande effekt.
- I förebyggande syfte dvs efter det att den akuta attacken gått över rekommenderar man en fiberrik kost kombinerat med tillräcklig mängd vätska. Fiber binder vätska i tarmen så att avföringen får en mjukare konsistens och trycket i tarmen minskar. Fiberrik kost innebär rikligt med t ex grovt bröd, gröt, musli, frukt, bär och grönsaker. Kokta grönsaker tolereras ibland bättre än råa. I övrigt kan man inte ge några kostråd utan man får pröva sig fram.

Utskrivande läkare:.....

Utskrivande sjuksköterska:.....

Vi hoppas att Du är nöjd med vården

Med vänlig hälsning personalen på.....